

EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

2014/2151(INI)

25.3.2015

MNENJE

Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

za Odbor za pravne zadeve

o napredku v smeri prenovljenega soglasja glede uveljavljanja pravic
intelektualne lastnine: akcijski načrt EU
(2014/2151(INI))

Pripravljalnica mnenja: Catherine Stihler

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov poziva Odbor za pravne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. priznava, da uveljavljanje pravic intelektualne lastnine ni le gonilo ustvarjanja delovnih mest in rasti v Uniji, temveč je bistveno za pravilno delovanje notranjega trga, zlasti glede na dejavnike, kot so delež BDP EU, zaposlovanje in število industrijskih panog, ki izkoriščajo pravice intelektualne lastnine in imajo od njih koristi, ter ima ključno vlogo pri spodbujanju inovacij, ustvarjalnosti, konkurenčnosti in kulturne raznolikosti;
2. poudarja, da pri pravicah intelektualne lastnine ne gre zgolj za avtorske pravice, temveč med drugim tudi za blagovne znamke in patente, in da je vsaka od teh pravic nadvse pomembna za vrednost evropskega blaga in storitev;
3. pozdravlja akcijski načrt Komisije s poudarkom na uveljavljanju pravic intelektualne lastnine, vključno s sprejetjem pristopa „sledenja denarja“, s katerim se skuša zagotoviti, da bodo imeli največji kršitelji pravic intelektualne lastnine, zlasti tisti, ki te pravice kršijo v komercialnem obsegu, finančno izgubo; poudarja, da so za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine primarno odgovorni javni organi držav članic;
4. poudarja, da mora Komisija ukrepe za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine prilagoditi rasti enotnega digitalnega trga ter da je treba kršitve intelektualne lastnine v digitalni in fizični obliki enako obravnavati; ugotavlja, da se vse več ponarejenega fizičnega blaga in fizičnega blaga, pri katerem so bile kršene pravice intelektualne lastnine, prodaja prek spletnih trgov, pri katerih imajo organi držav članic omejene zmožnosti za nadzor prodaje; poudarja, da je treba lastnike tržnih platform vključiti v vsa prizadevanja uveljavljanja pravic intelektualne lastnine, kar vključuje prizadevanja za odstranitev ponarejenega blaga z njihovih platform in prepoved za prodajalce tega blaga, da uporabljajo njihove platforme;
5. opozarja, da je od maja 2011 v veljavi prostovoljni memorandum o soglasju o prodaji ponarejenega blaga na spletu, in poziva Komisijo, naj oceni rezultate izvajanja tega memoranduma ter naj o tem poroča Evropskemu parlamentu;
6. priznava, da so prostovoljni memorandumi o soglasju, v okviru katerih se uvedejo trdna načela, dogovorjena v dialogu z deležniki, pomembni, saj bodo pripomogli k zmanjšanju števila kršitev v komercialnem obsegu v spletnem okolju, in z zanimanjem pričakuje redno poročilo o uspehu morebitnih prostovoljnih ukrepov;
7. poudarja, da je treba določiti kazalnike uspešnosti teh memorandumov, da se lahko oceni njihova učinkovitost in se z njo seznanijo evropski državljani;
8. meni, da bi morala Komisija ob upoštevanju vloge posrednikov pri odpravljanju kršitev pravic intelektualne lastnine tudi preučiti učinkovitost obstoječih pobud in morebitnih prihodnjih dejavnosti;
9. poudarja, da proizvodi, pri katerih se kršijo pravice intelektualne lastnine, povzročajo ne le neposredno izgubo prihodka za zakonita podjetja, ampak tudi neposredno in posredno

izgubo delovnih mest, škodujejo ugledu in povečujejo stroške uveljavljanja, obenem pa so pogosto povezani z organiziranim kriminalom in potencialno ogrožajo zdravje in varnost; v zvezi s tem poudarja, da kakovost in varnost proizvodov nista samodejno povezani z njihovo pristnostjo in da status pravic intelektualne lastnine in njihove morebitne kršitve ureja drugačen sklop pravil kot varnost in kakovost potrošniških proizvodov;

10. izreka pohvalo Komisiji za njeno sodelovanje s potrošniki, zlasti z mlajšo generacijo, ki se ne zaveda posledic teh kršitev, in sicer prek javnih kampanj obveščanja in ustreznih drugih sredstev, ter spodbuja Komisijo in države članice, naj dodatno razvijejo dejavnosti ozaveščanja za specifične ciljne skupine in ustrezne trge, na primer z oblikovanjem spletnega sistema za opozarjanje potrošnikov; zlasti pozdravlja prizadevanja opazovalne skupine v okviru Urada za usklajevanje na notranjem trgu (OHIM) za ozaveščanje potrošnikov o prednostih izbire proizvodov, pri katerih se spoštujejo pravice intelektualne lastnine, in za lajšanje dostopa do teh proizvodov;
11. meni, da bi morali biti potrošniki sposobni bolje ugotoviti, pri katerih ponudbah se kršijo pravice, da bi se lahko odločili, da določenega nakupa ne opravijo; obžaluje, da akcijski načrt Komisije ne vključuje ukrepov, namenjenih izboljševanju zmožnosti potrošnikov, da prepoznajo blago in vsebine, pri katerih se kršijo pravice, in poziva Komisijo, naj nadalje preuči razvoj posebnih orodij, zlasti v zvezi z izmenjavo primerov najboljše prakse;
12. poziva organe držav članic, naj zagotovijo, da bo blago, pri katerem se kršijo pravice intelektualne lastnine in pri katerem obstaja varnostno tveganje, vključeno v obvestila sistema RAPEX, ne glede na to, ali se to blago v zadevni državi članici prodaja zakonito ali nezakonito;
13. z zanimanjem pričakuje informacije o obstoječih nacionalnih pobudah za obravnavanje civilnega uveljavljanja pravic intelektualne lastnine za mala in srednja podjetja, ki naj bi jih prejel do konca leta 2015; pozdravlja prihodnjo objavo zelene knjige o potrebi po prihodnjem ukrepanju Unije na podlagi najboljše prakse iz nacionalno financiranih shem, ki so v pomoč malim in srednjim podjetjem pri uveljavljanju pravic intelektualne lastnine; poziva Komisijo, naj pri pripravi zakonodaje upošteva mala in srednja podjetja, in ponavlja, da bi bilo treba vedno uporabljati načelo „najprej pomisli na male“;
14. poudarja, da so za mala in srednja podjetja nadvse pomembne jasne in obvladljive strukture za izvrševanje njihovih pravic intelektualne lastnine;
15. poziva k razvoju storitev mediacije in drugih shem alternativnega reševanja sporov na področju pravic intelektualne lastnine, zlasti za mala in srednja podjetja;
16. pozdravlja zeleno knjigo, ki jo je predložila Komisija, o posvetovanju z deležniki glede učinka sistemov storno knjiženja in podobnih sistemov za odpravljanje kršitev v komercialnem obsegu in za ocenjevanje potreb po konkretnem ukrepanju na tem področju, in sicer v spletnem okolju in drugje; meni, da bi bila uvedba pravice do storno knjiženja za vse nenamerno kupljeno ponarejeno blago na ravni EU lahko koristna za potrošnike, trgovce pa bi spodbudila, da bi blago preverili, preden bi ga začeli prodajati;

17. podpira, da je poudarek akcijskega načrta na pomenu sodelovanja z državami članicami, izmenjave informacij in najboljše prakse ter usklajevanja dejavnosti čezmejnega uveljavljanja; pozdravlja ustanovitev strokovne skupine držav članic za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, saj bo izmenjava najboljše prakse pripomogla k razvoju politik in izvajanju akcijskega načrta, pri čemer bodo podlaga podatki in raziskave na nacionalni ravni in v okviru opazovalne skupine;
18. ugotavlja, da je usposabljanje za razvoj sektorskega uveljavljanja pravic intelektualne lastnine na nacionalni ravni bistveno, pri čemer ima opazovalna skupina v okviru Urada za usklajevanje na notranjem trgu nalogo, da pomaga pri usposabljanju organov držav članic in izmenjavi najboljše prakse, zlasti s spodbujanjem digitalno dostopnih stroškovno učinkovitih kampanj in njihovim usklajevanjem z ustreznimi agencijami in organi;
19. poudarja, da bi morala biti obveznost Urada za usklajevanje na notranjem trgu, da od industrije pridobiva podatke o kršitvah pravic intelektualne lastnine in pripravi zanesljive podatke in analize o dejanskih posledicah kršitev za gospodarske dejavnike, del akcijskega načrta z desetimi točkami in podlaga za nadaljnje ukrepe v različnih najbolj prizadetih sektorjih; zato poziva Komisijo, naj izboljša podatkovno bazo ACIST, ki jo je izdelal Urad za usklajevanje na notranjem trgu, da bo možen dostop do informacij o ponarejevalcih, kar bo preprečilo, da javni naročniki kupijo ponarejeno blago;
20. poudarja, da bi morale biti popolne informacije v zvezi z vrsto ustreznih pravic intelektualne lastnine (npr. patent, blagovna znamka, avtorske pravice) v posameznem primeru, statusom njihove veljavnosti in identiteto imetnikov na voljo in biti dostopne, tudi v obliki metapodakov v primeru digitalnih datotek, da bi dosegli smiselno uveljavljanje pravic intelektualne lastnine;
21. opozarja na bistveno vlogo, ki jo imajo javni organi na vseh ravneh, vključno na lokalni, regionalni in nacionalni, prek javnih razpisov in naročil, in pozdravlja, da si Komisija prizadeva pripraviti, objaviti in promovirati priročnik o najboljši praksi, da bi preprečili, da bi javni organi na vseh ravneh kupili ponarejeno blago;
22. je poleg tega seznanjen s predlogi v okviru vključujočega posvetovanja z deležniki o uporabi določb EU o potrebni skrbnosti v celotni dobavni verigi, vključno s ponudniki plačilnih storitev, da se preprečijo kršitve pravic intelektualne lastnine, in poziva, naj se izidi posvetovanj in prostovoljni sistem EU o potrebni skrbnosti Parlamentu predstavijo vsako leto in ne vsaki dve leti;
23. pozdravlja vsako morebitno ukrepanje za potrebno skrbnost v celotni dobavni verigi, ki bo privedlo do tega, da bo manj blaga, pri katerem se kršijo pravice intelektualne lastnine; poudarja, da mora biti to ukrepanje ciljne narave, ne sme ustvarjati dodatnih upravnih bremen za povprečnega trgovca in mora biti prožno, saj kršitelji pravic intelektualne lastnine posegajo po vedno novih proizvodih, da bi se izognili nadzoru;
24. poziva Komisijo, naj vsa posvetovanja z deležniki opravi pregledno in pravočasno ter zagotovi, da se bodo izidi teh posvetovanj kvalitativno in kvantitativno analizirali ter se sporočili deležnikom, vključno s Parlamentom in drugimi institucijami EU;

25. poziva Komisijo, naj predloži potrebne predloge, usklajene z deležniki, če se po objavi prvega poročila o intelektualni lastnini v gospodarstvu EU, ki bi ga bilo treba objaviti vsako leto, izkaže, da prostovoljni ukrepi ne delujejo;
26. poudarja, da mora vsaka zakonodaja na področju pravic intelektualne lastnine odražati razvoj v digitalni dobi, torej mora upoštevati spletno okolje in različna sredstva distribucije ter zagotavljati uravnotežen pristop, ki upošteva interese vseh deležnikov in zlasti potrošnikov ter njihove pravice do dostopa do vsebine, obenem pa spodbuja umetnike, ustvarjalce in inovatorje v Evropi;
27. meni, da bi bilo treba pri uveljavljanju pravic intelektualne lastnine v celoti spoštovati načelo sorazmernosti, tako da so pravice lastnikov vsebin in uporabnikov uravnotežene in popolnoma skladne z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in predpisi o varstvu podatkov, in sicer z varstvom osebnih podatkov, spoštovanjem zasebnosti in pravico do dostopa do sodnega varstva;

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	24.3.2015
Izid končnega glasovanja	+: 33 -: 1 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Daniel Dalton, Nicola Danti, Pascal Durand, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Antanas Guoga, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Jiří Maštálka, Marlene Mizzi, Jiří Pospíšil, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Mylène Troszczynski, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Roberta Metsola, Adam Szejnfeld, Ulrike Trebesius, Sabine Verheyen, Inês Cristina Zuber
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Jonathan Arnott, Philippe De Backer, Norbert Lins, Andrej Novakov (Andrej Novakov)